

פרשת דברים

ויהי בארבעים שנה בעשתי עשר חודש וכו' דיבר משה אל בני ישראל וכו'. בעבר הירדן בארץ מואב הואיל משה באר את התורה הזאת לאמר (א, ג-ה)

לשון המקרא אומר דרשני, ראשית יש להבין כפילות הלשונות 'דיבר משה אל בני ישראל' 'הואיל משה באר', ומה נתחדש בלשון שניה שאין בראשונה. עוד יש להבין שינוי הלשון בין 'דבר משה' לעומת 'הואיל משה באר'.

והנה לימוד ומסירת התורה ע"י משה לכלל ישראל ענינו משני בחינות שונות, האחד נובע מתוקף היות משה 'נביא' ויש במסירת התורה לישראל משום חיוב הגדת נבואה, ועוד שהיה משה מצווה ללמד תורה לישראל, וכמ"ש רש"י עה"פ (שמות כא, א) אשר תשים לפניהם, 'כשלחן הערוך ומוכן לאכול לפני האדם'. ואילו היה מחויב במסירת התורה רק משום נביא, הא לא מצינו בנביא שיהיה חייב לבאר נבואתו.

ולפי הקדמה זו מבואר לשון המקרא היטב, דמצד דין מסירת נבואה שנתחייב בה משה מתוקף היותו נביא, די היה במסירת הנבואה התורה, כלשונה וכצורתה, אבל מצד חיוב ת"ת היה לו למשה ללמד לבני ישראל את התורה ולבארה היטב. וזהו שאמר קרא 'דבר משה אל בני ישראל' מדין נביא, אך נוסף לכך 'הואיל משה באר' וזהו משום מצות ת"ת שענינה בביאור ולימוד הדברים.

מקור: חידושי הגרי